

วัยรุ่นไทยรุ่นใหม่ทำไมถึง “ดู”

เพียงแคปีเดียว ระหว่าง พ.ศ.2548-2549 วัยรุ่นที่ถูกดำเนินคดีความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้นถึง ร้อยละ 27.8 และช่วงสงกรานต์ที่ผ่านมา การก่อความรุนแรงชนิด “เอากันถึงตาย” ยังปรากฏเป็นข่าวต่อเนื่อง นี่คือสัญญาณอันตรายที่สังคมต้องลงมือแก้ปัญหาโดยด่วน ทางออกที่ตรงจุดอยู่ที่ไหน หากคำตอบได้จากบทความนี้

ข่าวใหญ่ที่ถูกรับจับตาสถานการณ์ “สงครามบนถนน” ในช่วงสงกรานต์ที่ผ่านมา ก็คือ “สงครามกลางเมืองระหว่างวัยรุ่น” วัยทีใคร ๆ ก็รู้ว่า “เลือดร้อน” ยิ่งกว่าคนวัยไหน ๆ

รูปแบบความรุนแรงที่เพิ่งเป็นข่าวไปในช่วงสงกรานต์อันร้อนระอุปีนี้มาถึง 2 รูปแบบ

“วัยรุ่นฆ่าวัยรุ่น”

“วัยรุ่นออกตามเก็บคู่อริ”

เพียงแค่ 2 เหตุการณ์นี้ก็ชวนให้ตื่นตระหนกและตั้งคำถามไปพร้อม ๆ กันว่า ทำไมลูกหลานของเราจึงเดินมาถึงจุดหัวเลี้ยวหัวต่อที่เต็มไปด้วยความรุนแรงและการทำลายล้างได้ถึงเพียงนี้

เผย 5+1 รูปแบบกลุ่มกวนเมือง

จากการประมวลข้อมูลสถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์วัยรุ่นก่อเหตุรุนแรงต่อผู้คนในสังคม พบว่าด้วยกัน 5 ลักษณะ ได้แก่ การก่อความรำคาญ เช่น แก๊งค์มอเตอร์ไซค์ซิ่ง ปล้นทรัพย์ ทำลายทรัพย์สินราชการ ทำร้ายผู้อื่น และรุมโทรม

อีกรูปแบบหนึ่งที่นักวิชาการชี้ว่าเป็นปรากฏการณ์เฉพาะของวัยรุ่นไทยก็คือการ “ยกพวกตีกัน” โดยข้อมูลจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ที่เคยรวบรวมสถิติเรื่องนี้ในปี 2547 พบว่า เพียงเวลา 11 เดือน ระหว่างตุลาคม 2546-สิงหาคม 2547 มีเหตุการณ์วัยรุ่นตีกันมากกว่า 3,000 ครั้ง และมีข้อมูลการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ระบุว่า

“นักเรียนยกพวกตีกันมีเฉพาะเด็กไทยชาติเดียว”

นอกจากการเป็นฝ่ายทำร้ายร่างกายและจิตใจของผู้อื่นแล้ว การที่วัยรุ่นอยู่ในวังวนค่านิยมการใช้ความรุนแรงยังทำให้วัยรุ่นเองพบกับจุดอับของชีวิตในวัยที่เปี่ยมด้วยพลังแห่งการสร้างสรรค์เรียนรู้ โดบสถิติเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีทำร้ายชีวิตและร่างกายของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนระหว่างปี 2548-2549 ยังเพิ่มสูงขึ้นถึง ร้อยละ 27.8

ประเด็นที่น่าสังเกตคือ การก่อความรุนแรงโดยวัยรุ่นมักเกิดขึ้นเมื่อมีการรวมกลุ่ม หรือ “ตั้งแก๊ง”

สภาพ “วิถีเสี่ยง” ที่เป็นอยู่นี้ชวนให้มองย้อนกลับไปค้นหาว่าจะไรคือสาเหตุที่หล่อหลอมและกระตุ้นให้วัยรุ่นไทยดูต้นกันได้ถึงปานนี้

สำรวจแรงผลักดัน “ปรอทความดู”

ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นตั้งกลุ่มและมีพฤติกรรมรุนแรงนั้น มีการวิเคราะห์ไว้หลายส่วนดังนี้

- **ทำไมวัยรุ่นนิยมเข้า “แก๊ง”** กิตติพันธ์ กันจินะ นักพัฒนาเอกชนของ “ศูนย์เพื่อน้องหญิง” ระบุถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นมารวมกลุ่มกันคือ (1) ต้องการพบเพื่อนที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมือนใคร หรือ ไม่เคยมีอยู่ในสังคมทั่วไป (2) มีปัญหาครอบครัวแตกแยก (3) ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม ถูกตีตราว่าเป็นอันธพาล
- **สิ่งที่ชักนำให้วัยรุ่นนิยมความรุนแรง** ผลสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นไทย ของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ ในช่วงที่ผ่านมา ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการที่วัยรุ่นใช้ความรุนแรง 7 อันดับ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ภาพยนตร์ (2) การชักจูงและสนับสนุนจากเพื่อน (3) ข่าวความรุนแรงที่เสนอตามสื่อ (4) เกมตู้และเกมคอมพิวเตอร์ (5) อินเทอร์เน็ต (6) รายการโทรทัศน์ (7) นิยาย หรือ การ์ตูนแนวก้าวร้าว
- **ทำไมสื่อจึงมีอิทธิพลสูง** ในรายงานสุขภาพคนไทย พ.ศ.2550 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่า สื่อต่าง ๆ คือชนวนเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความคุ้นเคยกับความรุนแรงและกลายเป็นผู้ก่อความรุนแรงเสียเองในที่สุด โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์และภาพยนตร์นิยมนำเสนอการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา นับเป็นตัวกระตุ้นให้วัยรุ่นซึ่งยังมีประสบการณ์ชีวิตน้อยเกิดการซึมซับและเลียนแบบโดยไม่รู้ตัว

ปัจจัยเกื้อหนุนวัยรุ่นห่างไกลการใช้ความรุนแรง

จากความรู้และความเข้าใจต่อสถานการณ์ สาเหตุ และเงื่อนไขปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวัยรุ่นไทยนิยมใช้ความรุนแรงที่ผ่านมา ต่อไปนี้คือ “ทางออก” ที่น่าสนใจ

- รัฐและผู้กำหนดนโยบายควรแยกแยะประเภทสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการโทรทัศน์และภาพยนตร์ เพื่อยับยั้งไม่ให้เด็กและวัยรุ่นได้ชมภาพยนตร์ที่รุนแรง เพราะมีผลส่งผลกระทบต่อจิตใจและเลียนแบบใช้ในอนาคต
- สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา มีกิจกรรมสร้างสรรค์ในช่วงนอกเวลาเรียน เช่น การทำงานหารายได้พิเศษ หรือ ได้ทำกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาศักยภาพด้านบวกตามแนวที่ถนัดและสนใจ เช่น การเล่นดนตรี กีฬา คอมพิวเตอร์ ฯลฯ
- จากที่มีการสำรวจพบว่า ขามเกิดปัญหาคัดค้านคับข้องใจ วัยรุ่นชายมักเลือกหาทางออกโดยใช้เพลงเป็นเครื่องผ่อนคลาย ฉะนั้นควรสนับสนุนการสอดแทรกสุนทรียรสเข้าสู่ดนตรีที่ผลิตเพื่อวัยรุ่น แทนที่เพลงก้าวร้าว รุนแรง
- เพื่อนเป็นปัจจัยที่ทรงอำนาจ แทนที่จะให้วัยรุ่นไปเข้ากลุ่มเพื่อนที่ชักนำไปสู่ความรุนแรง ควรมีการสร้างและพัฒนากลุ่มเพื่อนที่มีคุณภาพ เพื่อให้วัยรุ่นมีช่องทางคบหาสมาคมกับเพื่อนที่จะช่วยนำพาชีวิตไปในทางสร้างสรรค์

หากลูกหลานของเรามีโอกาสเติบโตในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาตนเอง และมองเห็นคุณค่าที่แท้จริงของตนเอง พวกเขาจะไม่ดิ้นรนค้นหาเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจแบบ “หลงทาง” อย่างที่เป็นอยู่ในวันนี้

ที่มา รายงานสถานการณ์พฤติกรรมสุขภาพเด็กและเยาวชน โดย ศิริพร เก้าภูไทย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ กิติมาภรณ์ 081 449 7479